

Kommissorium for Udvalg for god organisering af læringsmiljøer

Baggrund og formål:

Der er sat et arbejde i gang med at styrke den pædagogiske læreplan for dagtilbud. I forbindelse med arbejdet er alle parter enige om, at sammenhængen mellem barnets trivsel og læring og gode læringsmiljøer er central. I den styrkede læreplan er der bl.a. udviklet en fælles forståelse af læringsmiljøet – herunder, at det består af en række strukturelle parametre (fx personalets uddannelse og kompetencer, børnegruppernes størrelse, fysiske rammer, digitale redskaber, den æstetiske udformning mv.) og en række proceselementer (det empatiske samspil med de andre børn, mellem barn og det pædagogiske personale, forældresamarbejdet, hverdagens rytme og stimulerende læringsmiljøer mv.). For at understøtte det øgede fokus på læringsmiljøet, er formålet med dette initiativ, at give inspiration til kommuner og dagtilbud, så man lokalt kan skabe gode betingelser for læringsmiljøet.

Et udvalg vil derfor sætte fokus på de udfordringer og muligheder, der er i dagtilbuddets hverdag, for at skabe bedre organisering ift. læringsmiljøet inden for nuværende overordnede økonomiske ramme.

Initiativet skal:

- samle op på den eksisterende viden om og eksempler på god organisering af rammerne omkring læringsmiljøet mv.
- beskrive udfordringer og væsentlige fokusområder, der kan understøtte bedre organisering af læringsmiljøet
- give ideer til, hvordan man lokalt i kommuner og dagtilbud kan inddrage nogle af disse fokusområder i egne analyser af udfordringer og muligheder.

Initiativets afrapportering skal således kunne inspirere og bruges i dagligdagen af dagtilbudsledere og den kommunale forvaltning over hele landet til, sammen med personalet, at analysere egen praksis og til at drøfte, hvordan man lokalt skaber det bedste rum for kvalitet i samværet med børn og faglig refleksion.

Afrapporteringen skal derudover også danne rammen for en række regionale lærende temadage, hvor praktikere kan deltage i kompetenceudviklende dage, der tager udgangspunkt i lokale udfordringer i forhold til organisering af læringsmiljøet.

Målgruppe

Dagtilbuddenes ledelse skal inden for rammerne af dagtilbudsloven og kommunale retningslinjer understøtte, at det pædagogiske personale får de bedste muligheder og rammer for at kunne udnytte deres kompetencer og pædagogiske faglighed. Med den styrkede læreplan fremmes fokuset på læringsmiljøet, og det er derfor relevant at se på, hvordan man kan dele de gode erfaringer om organisering af læringsmiljøet. Initiativet retter sig derfor mod det niveau af dagtilbudsledelsen, der i det daglige beskæftiger sig med at organisere den daglige pædagogiske praksis, og som har ansvaret for at tilrettelægge brug af ressourcer (fysiske, personaleressourcer, forældrekontakten mv), med respekt for de rammer, der er fra kommunal og statslig side.

Afhængigt af, hvordan man lokalt organiserer sig, kan det både dreje sig om den daglige leder, område- eller klyngeleder mv.

Derudover er forældre og det kommunale niveau væsentlige parter. Forældre skal inddrages i tilrettelæggelsen af læringsmiljø, mens det kommunale niveau sætter rammen for arbejdet.

Indhold:

Med initiativet nedsættes indledningsvis et udvalg for god organisering af læringsmiljøet.

Til at deltage i udvalget inviteres medlemmer fra følgende organisationer:

- BUPL's lederforening (formand)
- BUPL
- FOA
- BKF
- FOLA
- DLO
- Arkitektforeningen
- Dansk Center for Undervisningsmiljø
- Eva Meyer, leder af Nyrup Børnehave
- Heidi Lund Hansen, bygherrerådgiver COWI

Opgave

Projektet består af følgende faser:

1. **Kortlægning af eksisterende viden:** Med projektet skal udvalget indledningsvist bidrage til at identificere eksisterende viden og gode eksempler på god organisering af den pædagogiske praksis, personaleressourcer, forældrekontakt, fysiske rammer mv. Sekretariatet har bidraget med følgende 7 temaer, som videnskortlægningen igangsættes på baggrund af:

- Brug af fysiske rammer (legeplads, udnyttelse af rum, inde/ude, redskaber mv.)
- Samarbejde med det omkringliggende samfund (det åbne dagtilbud, kulturinstitutioner, idrætsforeninger, plejehjem mv.)
- Fordeling og organisering af personale (herunder fx detaljeret skemalægning af personalets placering, klar ansvars- og opgavefordeling, dagens rytme.)
- Organisering af pædagogiske aktiviteter (herunder børnegruppernes størrelse, inddeling af børn på stuer, brug af funktionsrum mv.)
- Brug af it og digitale løsninger
- Organisering af kontakt og dialog med forældre
- Brug af anden type arbejdskraft til praktiske opgaver

Udvalget bidrager herefter med viden om konkret forskning og gode eksempler. Den kortlagte viden skal have fokus på rammerne omkring læringsmiljøet. Her får udvalget bistand fra Danmarks Evalueringsinstitut.

2. **Identificere udfordringer og 5-10 centrale fokuspunkter for bedre organisering af læringsmiljøet.:** Som opfølgning på den identificerede viden og de eksisterende gode eksempler, skal udvalget identificere hvilke udfordringer, der er, og 5-10 væsentligste fokusområder for bedre organisering af rammer for læringsmiljøet. Med fokusområder menes fx være bedre organisering af forældrekontakt, personale, børnegrupper, fysiske faciliteter mv. Fokusområderne udvælges både ift. hvilke læringsmiljøer der bidrager til at løfte fx arbejdet med konkrete elementer fra læreplanen (fx et læringsmiljø der inddrager lokale kulturinstitutioner ift at løfte kulturtemaet) og

læringsmiljøer, der på tværs af temaer løfter læringen (færre og mere fokuserede møder blandt personale og med forældre giver mere tid til børnene).

3. **Redskab til inspiration til lokal omsættelse:** Der findes ikke en one-size-fits-all løsning. Fokusområderne skal derfor understøtte lokal analyse og refleksion over egen praksis og organisering. EVA skal derfor også komme med forslag til, hvordan fokusområderne kan komme i spil i kommuner og i de enkelte dagtilbud lokalt, så den lokale ledelse understøttes i opgaven med at analysere egen praksis, til at drøfte egne udfordringer og finde konkrete løsninger, der er tilpasset de konkrete, lokale udfordringer. Udvalget er med til at kvalificere forslaget.
4. **Regionale lærende temadage:** Punkt 1-3 danner, som en samlet afrapportering, rammen for afholdelse af en række regionale lærende temadage, hvor en række praktikere på baggrund af udvalgets og den eksterne leverandørs arbejde, kan deltage og arbejde konkret med egne udfordringer i forhold til organiseringen af læringsmiljøet. Både pædagogisk personale, ledere og forvaltningsfolk vil kunne deltage i temadagene. Danmarks Evalueringsinstitut afholder de lærende temadage.

Ud over udvalgets konkrete opgaver, får udvalget også mulighed for at tilrettelægge forskellige aktiviteter, der understøtter dens arbejde. Det kan fx være en studietur til konkrete dagtilbud, der bevist arbejdet med organisering, invitere videnspersoner til at holde oplæg, åbne for en konkurrence, hvor praksis kan komme med deres bedste bud på gode praksisser mv.

Produkt:

Punkterne 1-3 skal sammen med en række konkrete casebeskrivelser udgøre en samlet afrapportering fra udvalget i form af et inspirationskatalog. Udvalget har i den forbindelse også til opgave at bidrage med konkrete gode eksempler inden for de syv temaer fra kommuner og dagtilbud, som skal udmøntes i casebeskrivelser til inspirationskataloget.

Udvalgets rolle og mandat:

Udvalget skal identificere eksempler på fokuspunkter og eksempler til inspiration til kommuner og dagtilbud på baggrund af deres viden fra praksis.

Udvalgets formand har, inden for nærværende kommissorium, til opgave at lede møderne. Udvalget betjenes af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling med inddragelse af medlemmerne.

Udvalgets afrapportering skal være praksisnær og eksempler på god organisering af læringsmiljøet skal kunne realiseres inden for de gældende økonomiske rammer og de overordnede lovgivningsmæssige rammer.